

שערי הכניסה האחורי לבית החולים מזרע זבכנים: רק משוגעים אשת חררים!

לקבל — לדעת לני — באותו היום טיפול בהלם חשמלי, מובאים בבת אחת לחדר, ושוכבים על המיטות.

השוק ניתן לצמדים, שניים-שניים, כאשר כל יתר החולים, הממתינים לתורם בעיניים שתי אלקטרודות מוצמדות אל הרקות, ומתן מועבר חוט המתחבר אל מקורי-כוח. השוק ניתן במשך שלוש דקות רצופות, הגוף מתכווץ, כמו בהתקף של מחלת ה-ר נפילה, ונשאר מכווץ ורועד עוד כ-6 דקות אחרי שהטיפול הסתיים.

בעת שנערכים טיפולי השוק-החשמלי, מהדהדים בכל חדרי המחלקה זעקות-האי-מיס של העובדים את הטיפול. לחלק מה-חולים אמנם נותן ה"ר לני, לפני הטיפול, זריקת-אליום להרגעה, אך החולים יודעים כי הזריקה אינה מצליחה למועז את ה-זעוזע.

באחד מנספחי כתבי-האישום נגד בית החולים מזרע זבכנים ה"ר לני — אותו מיסמך-ריפתיני שנעלם — כותב ד"ר אוסי לנד, הפסיכיאטר היחידי בוועדת-ריפתיני, בהתייחסו, אם כי לא באופן ישיר, אל לני ואל בית-החולים מורע: "קיימים עדיין בתי-חולים בארץ שבהם ניתן טיפול בהלם חשמלי שלא לפי האינדיקציות המוכרות בפסיכיאטריה המודרנית. במיקרים מסויי-מים אף ניתן טיפול זה תוך עקיפת החוק וההוראות הקיימות, או תוך שמירה פור-מאלית בלבד על ביצוע החוק."

"נזק"

"קשה"

ד"ר ריפתיני, שהיה אחד הסודות השמורים ביותר במשרד-הבריאות, הודפס בארבעה עותקים בלבד. שני עות-קים נמצאים עד היום בידי משרד-הברי-אות. עותק אחד נשלח, לפי דברי משרד-הבריאות, לקצין-רפואה-ראשי של צה"ל, שילטונות צה"ל טוענים: ה"ד"ר מעולם לא הגיע אלינו. העותק הרביעי הגיע לידי הטלוויזיה הישראלית, והוא העותק שנעלם ביום ה-שידור.

הד"ר הוגש ביום 23 בנובמבר 1978 למי שהיה אז מנכ"ל משרד-הבריאות, הפרופסור אברהם מנצ'ל. למרות התיאורים המוזעזעים, שנכתבו אמנם בלשון יבשה, המתארים את המצב הנורא של האישפון הפסיכיאטרי בארץ, ולמרות המסקנות ה-חמורות במיוחד של ה"ד"ר, קשה להצביע על משהו שנעשה לתיקון המצב ב-14 החודשים האחרונים, מאז שהוגש ה"ד"ר. פרק מיוחד בד"ר מתייחס לאופן אי-ש-פון חיילי צה"ל בבתי-החולים הממשלתיים לחולי-נפש. לצה"ל אין בתי-חולים משלו, והוא משתמש בשרותי משרד-הבריאות. לגבי מורע קובע ה"ד"ר בנושא זה: "יש לראות בחומרה רבה את העובדה שכל

לקה 4, היא שסידבר בכל הארץ. מחלקה 4 משותפת לגברים ולנשים, וחוסמת אותה דלת כבדה. ליד הדלת, מבפנים, חדר ה-אחיות והאחים, הסמוך לחדרו הפרטי של ד"ר לני, מנהל-המחלקה. מהעבר השני של חדרו של לני, חדר העובדת הסוציאלית, והוא ריק במרבית שעות היום ובמרבית הימים. מעבר לשלושת החדרים האלה יש שוב דלת-ברזל כבדה, המפרידה אותם מ-אולם גדול, שבו ספסלים ארוכים לאורך הקירות. על ספסלים אלה חייבים החולים המאושרים של המחלקה, אותם שאינם כבולים באותה עת למיטותיהם בשלשלאות ברזל, לשבת כל היום, באפס מעשה, כימעט מעט ללא תזונה.

בפינת החדר ניצב אמנם שולחן פינג-פונג, אולם אף אחד מהחולים או מהאחים אינו זוכר מאושפונים שאי-פעם ניצלו אותו למישחק. התרופות שהמאושפונים מקבלים אותן בכמות-ענק אינן מאפשרות להם לעסוק בספורט או בפעילות אחרת, קלה יותר מאשר מישחק הפינג-פונג.

הצוות הטיפולי של המחלקה מורכב מכמה אחיות מוסמכות, שעברו השתלמות בבתי-החולים, אולם הרוב המכריע של העובדים הם גברים חסונים, שלא עברו כל השתלמות, ושאינם נחשבים כאחים. במורע יודעים כי כדי להתקבל לעבודה כאח, יש להוכיח כוח גופני מעולה וקהות-חושים. כל אח שגילה אי-פעם מידתי רחמים, או שהתרעם על מה שקורה בתוך מחלקה 4, סולק על-ידי ד"ר לני.

חדר ההלם הוא ממלכתו הפרטית של ה"ר לני, ולאיש אין אישור לעשות בו שימוש ללא הוראתו המפורשת של לני. בחדר שבע מיטות. כל החולים, הצריכים

לידם את הטיפול, וטענו כי מלחמה נגד מוסדות אלה היא בלתי-אפשרית. כאשר הגיע אבי אל ערכת-הדין יעל פינקס הוא מצא אשה שהיתה מוכנה לא רק לשמוע את סיפוריו, אלא גם להודיע מהם, ו-להסיק את המסקנות מהזעוזע שלה. עורכת-הדין פנקס מגישה את התביעות בשמו של אבי.

אולם לאבי אין בכך די. במשך שנות ה-טיפול שלו ואחריהן הוא כתב ספר, ה-מתאר את הקורות אותו. הספר, אשר ייצא לאור בשבועות הקרובים, קרוי פאשלה, וחברת-סרטים אמריקאית, שאותה עניין המו"ל בספר, שוקלת עתה אם להסריט אותו. אם אכן תוסרט התעודה המזעזעת שכתב אבי, יהיה בה תיאור מלא של בית-החולים מזרע זבכנים ושחקן מוכשר, בעל עיניים קטנות, שפתיים הדוקות וזרות והליכה מהירה אך שקטה ומאיימת, יגלם את דמותו של ה"ר גבריאל לני.

זעקות

בחדר ההלם

בית-החולים מזרע זבכנים נבנה בשנות הששים, על כביש עכו-נהריה. הוא מורכב מכמה מיבנים, שכל אחד מהם הוא מחלקה בפני עצמה. הכניסה לבית-החולים שמורה היטב ומוגנת על-ידי גדר תייל. מעטים האנשים שהצליחו לחדור אל בית-החולים, בעיקר מקרב קרובי המאושפונים שם, אשר רצו להשיג פירווי-מידע על מצב יקיריהם, או רק לראות אותם לכמה דקות.

המחלקה הסגורה של בית-החולים, מח-

פעם הופך להיות יותר ויותר חולה. לכן לא עשיתי יותר חוכמות, ולקחתי את הכדורים.

לשקר כדי

להינצל

בפעמים הראשונות, עוד לא עבדתי, וכאשר נשאלתי על-ידי ד"ר לני אם אני עובד, הייתי אומר לו את האמת, שאני לא עובד. אז הוא היה מכניס אותי למחלקה לאישפון. מאוחר יותר למדתי את השיטה, ובכל פעם שהוא היה שואל אותי אם אני עובד, הייתי עונה בחיוב. כך אמנם שיקרתי, אבל ניצלתי מעוד כמה

ד"ר ערן דולב
מילכוד 79

אישפונים ומעוד כמה זריקות, שוקים חש-מליים וכדורים.

עד כאן סיפורו של אבי.

כיום אבי בריא לחלוטין. הוא הצליח לשקם עצמו, וביטל את המוראות ממורע שהשאירו צלקת עמוקה אצלו. אבי נשא אשה, נולדו לו ילדים, והוא מתפרנס בכבוד ממנהל-מכירות של מיפעל גדול. אולם אבי יודע כי בעוד שהוא הצליח לצאת מקר-הקוקיה וממעגל הזוועות, יש עדיין חיילים רבים העוברים במחלקה 4, ותחת ידיו של ד"ר לני. למען אלה החליט אבי להילחם. "הרגיו אותי שאף אחד ממשרד-הביט-חון או מצה"ל לא ניסה לשאול אותי, בעת שהייתי בטיפול, מה קורה, ושאף אחד לא הסכים לשמוע ממני, אחרי שהוחרתי, מה קרה. עכשיו החלטתי ללכת עד הסוף." אבי הצליח, אחרי מאמצים רבים, למצוא עורך-דין שיסכים להגיש בשמו תביעה נגד משרד-הבריאות ומשרד-הביטחון. עורכי-דין רבים, שאליהם פנה, סירבו לקבל

מחלקה 4 במזרע

זעקות איימה ועיניים מפוזרות